

Doctrina - Podještědské gymnázium, s.r.o.

Oddíl E – učební osnovy

XI.1.A

DOCTRINA
PODJEŠTĚDSKÉ GYMNÁZIUM

FYZIKA

XI.1.A – Fyzika

Charakteristika předmětu: FYZIKA v nižším stupni osmiletého studia

---

Obsah předmětu

Vyučovací předmět fyzika vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Svým vzdělávacím obsahem navazuje na předmět přírodověda. Realizuje průřezové téma Environmentální výchova. Popisuje jevy probíhající v přírodě (při nichž nedochází ke změně chemického složení látek).

Časové vymezení předmětu

	vyučovací hodina	cvičení
prima	X	X
sekunda	2	X
tercie	2	X
kvarta	2	X

Organizace výuky

Pro výuku je využívána učebna fyziky nebo kmenová třída (celá třída).

Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- pracujeme s textem, porozumíme úkolům
- postupně objevujeme vysvětlení složitějších jevů
- sledujeme možnost návaznosti studia specializovaných oborů

Kompetence k řešení problémů

- řešíme problémové úlohy „ze života“
- provádíme vlastní tvůrčí práci
- zapojujeme se do soutěží, olympiád, projektů

Kompetence komunikativní

- navrhujeme cesty k řešení problémových úloh
- pracujeme ve skupinách, v týmu
- realizujeme mluvní cvičení na dané téma, sebehodnotíme
- diskutujeme nad aktuálními informacemi z vědy a techniky
- dáváme možnost okamžitého dotazu, diskuse při nejasnosti

XI.1.A – Fyzika

Kompetence sociální a personální

- pracujeme ve skupinách, v týmu
- dáváme možnost prezentace vlastní práce, řešení zadaného úkolu
- zdůrazňujeme pravidla slušného chování, diskuse
- snažíme se o vytvoření dobré atmosféry ve třídě

Kompetence občanské

- zdůrazňujeme pravidla slušného chování, diskuse
- kontrolujeme zadané úkoly
- dbáme dodržování termínů (odevzdání, realizací apod.)
- dbáme dodržování časů vyučovacích hodin, přestávek
- zdůrazňujeme zodpovědnost za majetek

Kompetence pracovní

- provádíme vlastní tvůrčí práci
  - sledujeme možnost návaznosti studia specializovaných oborů
-

XI.1.A – Fyzika

Rozpracování vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu

SEKUNDA		
Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky
Úvod do fyziky - stavba látek - soustava jednotek (fyzikální veličina, soustava jednotek SI, převody jednotek) - měření fyzikálních veličin (délka, objem, hmotnost, teplota a její změna, čas) - hustota látky	- student chápe význam fyziky a její postavení mezi přírodními vědami - orientuje se v jednotlivých oborech fyziky - chápe, že fyzikální jevy tvoří základ převážné většiny přístrojů a mnoha procesů v praxi - má představu o částicové stavbě látek - umí pojmenovat základní částice látky a popíše atomovou strukturu látky - užívá přesné názvy vybraných látek - uveče konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí - rozumí pojmu fyzikální veličina - zná a převádí jednotky - měří délku, obsah, objem, hmotnost, čas, teplotu - předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty - určuje hustotu - využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů - pomocí MFChT určuje látku podle hustoty	Průnik s učivem materiálů a měření Akce BIPO
Kinematika - klid a pohyb tělesa - popis pohybu - trajektorie, dráha, čas - druhy pohybu – přímočarý, křivočarý, rovnoměrný, nerovnoměrný - rychlost pohybu	- rozlíhuje jednotlivé druhy pohybu, dovede zdůvodnit jejich zařazení - chápe pojem průměrná rychlost a umí ji určit - zná a převádí jednotky rychlosti - rozumí základnímu vztahu pro výpočet rychlosti, dráhy a času - umí sestavit graf závislosti rychlosti na čase a závislosti dráhy na čase, z průběhu grafu dovede popsat průběh pohybu a určit příslušné hodnoty veličin	
Gravitační pole - gravitační síla - tíha	- student vysvětlí rozdíl mezi gravitační silou a tíhou - počítá velikost tíhy v gravitačním poli Země	Průnik s učivem zeměpisu
Dynamika - účinky sil - skládání sil, rozklad síly - síla a pohybový sta tělesa - tření (třecí síla, tření v praxi)	- student určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici - popíše účinky sil - umí změřit a znázornit sílu	

XI.1.A – Fyzika

	○ skládá početně a graficky rovnoběžné síly působící v jednom bodě ○ graficky skládá různoběžné síly působící v jednom bodě ○ aplikuje skládání sil na příkladě ○ rozumí pohybovým účinkům síly a uvedené poznatky dovede aplikovat na příklady v praxi a při řešení jednoduchých příkladů ○ chápe podstatu odporové síly prostředí a její význam pro praxi ○ umí vysvětlit a využívat technické aplikace tření v praxi	
Mechanika tuhého tělesa • těžiště tělesa, stabilita tělesa • otáčivý účinek síly • jednoduché stroje (páka, kladka pevná, volná, kladkostroj, nakloněná rovina, klín, šroub)	○ student chápe pojem těžiště a umí experimentálně určit jeho polohu ○ chápe otáčivé účinky síly na páce a kladce ○ umí vysvětlit, kdy nastane rovnováha na páce a kladce a vyřešit modelové úlohy související s rovnováhou na páce a kladce ○ experimentem nebo výpočtem určí sílu nebo rameno síly ○ počítá rovnováhu na páce, kladce pevné, volné ○ zná užití jednoduchých strojů v praxi a důvody užití ○ schematicky kreslí jednoduché stroje	
Pevné látky • struktura (rozdělení, příklady) • vlastnosti	○ student chápe vnitřní strukturu pevných látek jako výsledek působení vazebných (přitažlivých, odpudivých) sil mezi částicemi a z toho plynoucí vlastnosti – stálost tvaru a objemu ○ zná a rozlišuje základní vlastnosti pevných látek (tvrdost, pružnost, tvárnost, křehkost) a dovede tyto vlastnosti experimentálně ověřit a rozhodnout, zda konkrétní těleso zhotovené z určité látky tuto vlastnost má nebo nemá	Průnik s učivem materiálů a měření
Kapaliny • povrchová vrstva • kapilární jevy	○ student chápe vnitřní strukturu ○ zná základní vlastnosti kapalin a polohu volné hladiny ○ rozumí vzniku povrchové blány na základě povrchového napětí, zná její vlastnosti, umí je aplikovat na praktických jevech a experimentálně ověřit ○ rozumí pojmu difuze a na základě tohoto jevu umí vysvětlit pohyb molekul v kapalině	
Mechanika tekutin • vlastnosti tekutin • tlak (Pascalův zákon, hydraulické zařízení, hydrostatický tlak) • vztahová síla (Archimédův zákon, chování těles v kapalině)	○ student chápe rozdíly ve vnitřní struktuře molekul plynů a kapalin ○ chápe rozdíl a souvislost mezi pojmy tlak a tlaková síla ○ rozumí vztahu $p = F/S$ a uvedené poznatky dovede aplikovat na	

XI.1.A – Fyzika

atmosférický tlak, přetlak, podtlak	<i>příklady v praxi a při řešení jednoduchých příkladů</i> - chápe důsledek vlastní tíhy kapaliny - umí provést fyzikální rozbor úlohy a vypočítat velikost hydrostatického tlaku - zná Pascalův zákon a umí ho použít k vysvětlení některých základních jevů a vypočítat jednoduché úlohy - rozumí podstatě Archimedova zákona, umí ho použít v praxi - umí vypočítat velikost vztlakové síly - umí na základě srovnání hustoty kapalin a tělesa rozhodnout o tom, jak se bude těleso v kapalině chovat - rozumí principu hustoměru - chápe podstatu měření tlaku v kapalinách a plynech - využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů	

T E R C I E		
Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky
Opakování - mechanika - převody jednotek - fyzikální zákony - řešení příkladů (výpočet s, v, t, F, ρ, rovnováhy na páce, p, F_{vz})	- student se orientuje v pojmech fyzikální veličina, jednotka - převádí jednotky - měří základní fyzikální veličiny mechaniky - umí provést fyzikální rozbor úlohy a řešit modelové úlohy	Akce BIPO
Mechanická práce a energie - mechanická práce - výkon - mechanická energie - přeměny mechanické energie - účinnost - formy energie	- student chápe souvislost mezi výkonem, vykonanou prací a časem a umí řešit základní úlohy na tento vztah - zná druhy mechanické energie a dovede vysvětlit jejich podstatu - chápe podstatu zákona zachování energie a umí ho aplikovat v praxi - chápe pojem účinnost a umí ji určit - porovnává výkony konkrétních strojů (zařízení) - chápe význam obnovitelných a neobnovitelných zdrojů energie pro existenci lidské společnosti a nutnost šetrného využívání energie	
Termika - teplo a vnitřní energie (výpočet tepla, měrná tepelná kapacita, tepelná výměna) - šíření tepla (vedení tepla, proudění tepla, tepelné záření)	- student chápe pojem vnitřní energie a jeho souvislost s částicovou strukturou a teplotou - chápe pojem teplo v souvislosti se změnou vnitřní energie a tepelnou	

XI.1.A – Fyzika

	výměnou, chápe rozdíl mezi pojmy teplo a teplota ○ rozumí pojmu měrná tepelná kapacita a z ní plynoucí závislosti tepla na parametrech tělesa ○ chápe vzorec pro výpočet tepla a umí ho aplikovat na modelové příklady ○ umí vypočítat teplo při tepelné výměně ○ chápe mechanismy přenosu tepla, dovede vysvětlit jevy na příkladech v technické praxi i v přírodě	
Změny skupenství • skupenství a vnitřní energie • změny skupenství (tání, tuhnutí, měrné skupenské teplo tání, sublimace, desublimace, vypařování, kapalnění; vlhkost vzduchu) • chladicí stroje (princip činnosti)	○ student chápe energetickou bilanci při fázových změnách ○ vysvětluje na příkladech vliv vnějších parametrů na změny skupenství ○ orientuje se v MFChT, umí vyhledat hodnoty příslušných fyzikálních veličin ○ umí využívat základní meteorologické pojmy v praktickém životě ○ chápe základní principy chladících strojů	Akce BIPO Realizováno PT Environmentální výchova
Plyny • práce plynu • tepelné stroje (druhy, princip činnosti)	○ student chápe proces konání práce při rozpínání plynu v důsledku jeho zahřátí ○ zná princip běžných spalovacích motorů a jejich užití v praxi	Realizováno PT Environmentální výchova
Jaderná energie • jaderná energie • štěpná reakce • jaderný reaktor • jaderná elektrárna • ochrana lidí před radioaktivním zářením	○ student popisuje druhy radioaktivního záření ○ popisuje podle obrázku hlavní části jaderného reaktoru a jejich účel ○ porovnává výhody a nevýhody využívání jaderných elektráren jako energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	
Mechanické kmitání • periodické děje a jejich grafické znázornění • kmitavý pohyb pružiny a matematického kyvadla	○ student chápe fyzikální podstatu kmitavého pohybu a umí ho kvalitativně popsat ○ chápe podstatu periodických dějů včetně grafického znázornění, zná význam fyzikálních veličin perioda a frekvence	
Mechanické vlnění, akustika • vznik vlnění a jeho druhy • popis vlnění a jeho vlastnosti • šíření vlnění v prostoru • zvuk (charakteristika, zdroj, šíření, ultrazvuk, infrazvuk, hudební nástroje, hlasové a sluchové ústrojí)	○ student chápe fyzikální podstatu mechanického vlnění a umí ho kvalitativně popsat ○ zná základní druhy vlnění a mechanismus jeho šíření ○ chápe fyzikální podstatu vlnové délky a frekvence vlnění a umí modelovat základní vlastnosti vlnění ○ srovnává mechanické vlnění s mechanickým kmitáním ○ chápe podstatu vzniku zvuku a jeho šíření v hmotném prostředí	Průnik s učivem hudební výchovy

XI.1.A – Fyzika

	○ má představu o rychlosti zvuku a umí vysvětlit odraz zvuku na modelových příkladech ○ vysvětluje ozvěnu ○ zná základy hudební akustiky – vznik tónu, jeho výšku, způsob vzniku tónu ○ chápe fyzikální principy lidského hlasu a vybraných hudebních nástrojů ○ má představu o hlasitosti a umí se chránit před nežádoucím hlukem	
Vesmír • Sluneční soustava – její hlavní složky • Galaxie • měsíční fáze • hvězdy	○ student objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet ○ zná základní charakteristiku planet ○ dovede vysvětlit důsledky rotace Země ○ umí vysvětlit příčinu fází Měsíce ○ umí vysvětlit zatmění Slunce a Měsíce ○ zná základní princip záření hvězd ○ má základní představu o měření vzdáleností ve vesmíru	

K V A R T A		
Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky
Elektrický náboj • elektrické pole (model atomu, elektrický náboj, elektrická síla, elektroskop, vodič, izolant) • elektrické napětí (zdroje elektrického napětí, spojování zdrojů elektrického napětí, voltmetr)	○ student formuluje závislost elektrické síly na parametrech ○ rozděluje látky na vodiče a izolanty, uvádí příklady ○ zná podstatu vodivosti pevných látek ○ graficky znázorňuje elektrické pole ○ měří elektrické napětí ○ porovnává sériové a paralelní spojení zdrojů elektrického napětí	Průnik s učivem materiálů a měření Realizováno PT Environmentální výchova
Elektrický proud • elektrický proud (podmínky elektrického proudu, výpočet, rozdělení, ampérmetr) • elektrický obvod (schématické značky, schéma zapojení) • odpor vodiče (závislost elektrického odporu na parametrech vodiče, rezistor, Ohmův zákon, spojování rezistorů) • práce a výkon elektrického proudu	○ student odlišuje pojmy elektrické napětí a elektrický proud ○ měří elektrický proud ○ kreslí schématické značky a jednoduché schéma zapojení ○ zapojí elektrický obvod podle schématu ○ rozumí principu rezistoru, reostatu a potenciometru a umí je zapojit do obvodu ○ umí v základních elektrických obvodech vypočítat hodnoty napětí, proudu a odporu a umí tyto údaje ověřit měřením (aplikuje Ohmův zákon) ○ rozlišuje pojmy příkon a práce elektrického proudu a tyto veličiny umí vypočítat	Průnik s učivem materiálů a měření

XI.1.A – Fyzika

	○ orientuje se v tepelných elektrických spotřebičích	
Elektrický proud v kapalinách • vodivost kapalin • elektrolyza (užití elektrolyzy) • chemické zdroje elektrického napětí (elektrický článek, akumulátor)	○ student zná podstatu vodivosti kapalin ○ umí navrhnout pokus, jak vodivost nebo nevodivost kapalin zjistit ○ odlišuje elektrický článek a akumulátor ○ chápe význam slova baterie	Průnik s učivem chemie
Elektrický proud v plynech a vakuu • vodivost plynů	○ student zná podstatu vodivosti plynů ○ uvede, za jakých podmínek se plyn stává vodivým ○ objasní vznik elektrické jiskry, výboje a oblouku a uvede příklad jejich využití v praxi ○ uvede příklad vedení elektrického proudu ve zředěných plynech	
Magnetické pole • magnetické pole (magnet, magnetické pole Země) • magnetické látky (rozdělení, využití) • cívka (popis, využití) • magnetické pole cívky s proudem • elektromagnet • elektromotor • elektromagnetická indukce (popis jevu, využití)	○ student charakterizuje magnetické pole ○ graficky znázorňuje magnetické pole ○ umí popsat magnet a zná jeho základní vlastnosti ○ rozumí principu elektromagnetu a zná jeho základní využití ○ rozumí vzniku elektrického napětí změnou magnetického pole ○ uvede příklady využití elektromagnetické indukce v praxi	
Střídavý proud • vznik střídavého proudu • alternátor • měření střídavého proudu a napětí • transformátory • rozvodná elektrická síť • přenos elektrické energie	○ student rozumí vzniku střídavého napětí otáčením cívky v magnetickém poli ○ graficky znázorňuje průběh střídavého proudu, odečítá hodnoty z grafu ○ počítá efektivní (maximální) hodnoty I a U ○ rozumí činnosti transformátoru a zná jeho použití v praxi ○ chápe podstatu transformace elektrického napětí a určí transformační poměr ○ popisuje zapojení elektrické zásuvky ○ chápe účel jednotlivých prvků přenosové soustavy od elektrárny až ke spotřebiteli ○ diskutuje o zdrojích elektrické energie	Realizováno PT Environmentální výchova
Bezpečné zacházení s elektrickými zařízeními • elektrické spotřebiče v domácnosti • ochrana před úrazem elektrickým proudem	○ student se řídí pravidly pro bezpečné zacházení s elektrickými zařízeními ○ umí poskytnout první pomoc při úrazu elektrickým proudem	
Elektrický proud v polovodičích • vodivost polovodičů • polovodič (rozdělení, charakteristika) • termistor, fotorezistor	○ student odlišuje vodič, polovodič, izolant ○ popíše princip polovodičové vodivosti	

XI.1.A – Fyzika

• dioda	○ rozumí děrové a elektronové vodivosti a umí vysvětlit činnost diody na základě PN přechodu ○ rozumí principu termistoru a fotorezistoru ○ zapojí správně polovodičovou diodu nebo svítivku (ledku) ○ objasní přeměny energie ve slunečním článku a uvede příklady jeho využití	
Elektromagnetické záření • elektromagnetické vlny a záření • vlnová délka a kmitočet • zdroje záření	○ student popíše základní druhy elektromagnetických vln podle vlnové délky a uvede příklady jejich využití ○ pro vlnění dané vlnové délky určí kmitočet (frekvenci)	
Optika • světlo (charakteristika, zdroj, šíření, stín, zatmění Slunce, Měsíce, měsíční fáze) • zákony paprskové optiky (zákon odrazu světla, lom světla – popis, druhy) • geometrická optika (rovinné zrcadlo - princip zobrazení, kulové zrcadlo – druhy, princip zobrazení, čočky – druhy, optická mohutnost, princip zobrazení) • optické vlastnosti oka • optické přístroje (konstrukce, princip zobrazení) • rozklad světla hranolem	○ student chápe podstatu světla a rychlost jeho šíření ○ zná některé zdroje světla ○ rozliší různá optická prostředí ○ rozumí pojmu světelný paprsek ○ umí vysvětlit zákon odrazu a zákon lomu a zná jejich praktické projevy ○ znázorňuje odraz a lom světla ○ znázorňuje chod paprsků, resp. obraz na rovinném zrcadle a na kulovém zrcadle ○ vytváří graficky obraz rovinným a kulovým zrcadlem ○ zná užití zrcadel v praxi ○ rozezná spojku a rozptylku a umí je popsat ○ znázorňuje chod důležitých zobrazovacích paprsků na čočce ○ vytváří graficky obraz čočkou ○ vysvětlí funkci čočky v lidském oku ○ popíše vadu krátkozrakého oka a dalekozrakého oka a vysvětlí jejich korekci brýlemi ○ chápe fyzikální podstatu lupy, mikroskopu a dalekohledu a umí je použít v praxi ○ demonstruje rozklad bílého světla na duze	Průnik s učivem biologie